

Keep Calm and Carry On פרשת כי תשא \ חודש אדר, תשע"ט

(1) סנהדרין דף קב.

אמר רבי יצחק: אין לך כל פורענות ופורענות שבאה לעולם שאין בה אחד מעשרים וארבעה בהכרע ליטרא של עגל הראשון, שנאמר "ויביוס פקדי ופקדתי עליהם חטאתם" (שמות לב, לד).

(2) שמות (כי תשא) – פרק לב, פסוק א

וַיֵּרָא הָעָם כִּי בָשָׁשׁ מִשֶּׁה לְרֹדֶת מִן הָהָר; וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֹן, וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לִפְנֵינוּ, כִּי זֶה מִשֶּׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לֹא יָדַעְנוּ מָה הָיָה לוֹ.

(3) רש"י (שם)

כי בשש משה - כתרגומו, לשון איחור... כי כשעלה משה להר אמר להם לסוף ארבעים יום אני בא בתוך שש שעות. כסבורים הם, שאותו יום שעלה מן המנין הוא, והוא אמר להם שלימים, ארבעים יום ולילו עמו, ויום עלייתו אין לילו עמו, שהרי בשבעה בסיון עלה, נמצא יום ארבעים בשבעה עשר בתמוז. בששה עשר בא השטן וערבב את העולם והראה דמות חשך ואפילה וערבוביא לומר ודאי מת משה, לכך בא ערבוביא לעולם. אמר להם מת משה, שכבר באו שש¹ שעות ולא בא וכו', כדאיתא במסכת שבת (דף פט)...

(4) עצות והדרכות – מיוסד על מכתבי מרן בעל ה"קהלות יעקב", עמ' קיט (ר' יעקב גרינואלד)

ח. שלכל בעי' ומצב קשה בעולם יש פתרון ותשובה אמיתית וברורה, ואם לא ימצא האדם אותה תשובה ופתרון השלם אז יהי' המצב נורא מאד.

וזו טעות: (1 – רק הבוי"ת הוא השלמות האמיתית שאין שום שלמות אמיתית בעולם חוץ משלימותו יתברך, וממילא אין כאן אותה תשובה ופתרון השלם לבעי' שלו. (2) הוא מתאמץ בכל

רוחו ומתעקש להשיג את הפתרון, אותו הוא רואה כיחידי הטוב והנכון. עקשנות זו גורמת לבהלה, שמא לא תושג התוצאה המיוחלת; ובעקבת הבהלה – גם העצבות וצער הנפש. (3) השאיפה לשכלול הענינים בתכלית השלמות – שאינה ניתנת להשיגה – גורמת שבסופו של הדבר מגיעים לפתרון פחות טוב וקלוש ממה שלמעשה הי' אפשרי להשיג – לולא חתירת היתר לבלתי מושג. והבר-דעת משתדל ומתאמץ, בהתאם לכוחו ויכולתו, למצוא אח האופנים והדברים לסדר את הבעי', בורר הדרך שחושב שיותר טוב בשבילו ויותר נאות לו כפי הענין, ובעיקר מתפלל אל הבורא ית' שיגמור השתדלתו לטובה, ושיהי' מן הזוכים לסייעתא דשמיא במחז"ל הבא לטהר מסייעין אותו.¹⁰²

¹ כלומר בשש נטריקון באו שש (שפתי חכמים)

5) Dr. Lewis Thomas - Aspects of Biomedical Science Policy (1972)²

The great secret, known to internists and learned early in marriage by internist's wives, but still hidden from the general public, is that most things get better by themselves. Most things, in fact, are better by morning. Obviously, it is a great time-saver and money-saver for the physician's family that anxiety about disease is not handled as though it were the disease itself; there is perhaps greater willingness to accept anxiety as a natural, often transient, phenomenon. And certainly there is much less ambition to deploy the full technology of medicine as a corrective for the human condition.

6) עבודת פנים – יסודי העבודה הפנימית, אות כא (ר' אהרן יוסף לוריא זצ"ל)

כי דעת הוא לשון התחברות כמו וידע אדם את חוה, שהיודע מן הרע כבר יש לו התחברות עם הרע ואין לו עצה אלא לשברו עם דעת האמת וע"כ דעת ג"כ לשון שבירה כמו ויודע בהם אנשי סוכות. (שופטים ח—טז).

ובזה שאיש ישראל מקדש ומטהר א"ע מאיזה מדה הוא שובר ומכניע את הקליפה והסט"א שבכל העולם ומעלה עמו את כללות ישראל, ובפרט אלו השייכים לשורש נשמתו בודאי מתעלים על ידו. וכן ראיתי בספר בשם המגיד מקאזניץ זי"ע, כי ענין עץ הדעת היינו תאוה לידע הכל, וי"ל עוד

7) שמות (בא) - פרק י, פסוק כו

וְגַם מִקִּינֵנוּ יֵלֶךְ עִמָּנוּ לֹא תִשָּׂא רַפְסָה כִּי מִמֶּנּוּ נִקַּח לְעֶבֶד אֶת ד' אֶלְקֵינוּ, וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדְעֵ מֶה נַעֲבֹד אֶת ד' עַד בְּאֵנוּ שְׁמָה.

8) שביבי אור – פרק ג [שקידה וחזרה], עמ' 62-61³ (ר' צבי פסח פראנק זצ"ל)

יכול להמשיך וללמוד אותה סוגיא. בתשובתו ציין לו ר' יצחק אלחנן, עיין תוס' במקום פלוני. התלמיד עיין ולא מצא שום שייכות לקושייתו ובא לר' יצחק אלחנן ושאלו פשר דבר. ענה לו הגרי"א, כוונתי היתה להראות לך שבעלי התוס' נשארו בצ"ע, ובכל זאת המשיכו בלימודם ולא התעכבו בלכתם.

כאשר הנך לומד, ויש לך קושיות ודברים תמוהים בדברי הגמרא והתוס', אל לך להתעכב, אלא עליך להמשיך וללמוד את הסוגיא, ותוך כדי לימוד יתבררו ויתלבנו רוב הדברים. ואנא עובדא ידענא, מאלוף נעורי הגאון רבי יצחק אלחנן זצ"ל מקובנא, פעם שלח לו תלמידו מכתב ובו קושיא בגמרא, התלמיד הוסיף כי קושיא זאת מטרידה את מנוחתו עד שאינו

² The New England Journal of Medicine (12 October 1972)

³ מהזורה מורחבת – נדפס אדר ב', תשס"ה

(9) עלים לתרופה – אגרת לב, פרשת חיי שרה, שנת תקצ"א (ר' נתן מברסלב זי"ע)

כָּרַשׁ וְכֹאבִיוֹן לְבַקֵּשׁ מִתְּנַת־חַנּוּם לְהַצִּיל נַפְשׁוֹ, אוֹלֵי יְרַחֵם. וְלֹא אוֹכַל לְהִתְאַפֵּק מֵעֶצֶם אֲהַבְתָּךְ מִלְכַתֵּב לְךָ מְעַט מִמָּה שְׁאַמְרֵתִי בְּשֶׁבֶת־קֹדֶשׁ הָעֵבֶר. וְתִמְצִית הָעֲנִין מְרָמֵז בַּפְּסוּקִי: "וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כַּחַם הַיּוֹם". "יוֹשֵׁב" - לְשׁוֹן הַמְּתַנֶּה וְעֵכָבָה זְמַן רַב, כְּמוֹ: "וַיִּתְּשֻׁבוּ בְּקֹדֶשׁ יָמִים רַבִּים־י", הֵינּוּ שְׁאִין הָאָדָם זֹכֶה לְהִתְגַּלוֹת אֱלֻקוֹת בְּחִינַת־ג': "וַיִּרְא אֵלָיו ה'" - כִּי־אִם עַל־יְדֵי שְׁיוֹשֵׁב וּמִמְתִּין וּמִתְעַכֵּב אֶצֶל פֶּתַח אֵהָל־הַקֹּדֶשׁ זְמַן רַב. וְאֶף־עַל־פִּי שְׁבִתוֹךְ כִּךְ עוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר, וְחִמִּימוֹת הַיּוֹם - שֶׁהֵם כָּלֵל הַתְּאוּוֹת - בּוֹעֵר אוֹתוֹ הַרְּבָה, אֶף־עַל־פִּי־כֵן הוּא אֵינוֹ מְנַיֵחַ אֶת מְקוֹמוֹ, חֶסֶד־וְשָׁלוֹם, רַק הוּא יוֹשֵׁב וּמִמְתִּין וּמִתְעַכֵּב אֶצֶל הַפֶּתַח יָמִים וְזְמַנִּים רַבִּים, בְּחִינַת וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כַּחַם הַיּוֹם. וְהֵבֵן הַיִּטֵּב, כִּי אֵיתָא בְּדַבְּרֵי זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, שֶׁלְּפַעֲמִים הָאָדָם אֶצֶל הַפֶּתַח וְהוּא שָׁב לְאַחֹר אוֹ שֶׁמִּשְׁתַּטַּח וּמִתְפַּשֵּׁט אֲזַ כִּנְגָדוֹ הַבְּעַל־דָּבָר וְכו', אֲבָל

מִי שְׁחוֹשֵׁב עַל תְּכִלִּיתוֹ הַנִּצְחִי בְּאֵמַת וְחֶסֶד עַל חַיָּיו בְּאֵמַת - אֵינוֹ שָׁב לְאַחֹר וְאֵינוֹ זֶז מִמְקוֹמוֹ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, בְּשׁוֹם אִפֶּן, רַק הוּא יוֹשֵׁב וּמִמְתִּין אֶצֶל פֶּתַח אֵהָל־הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא אֵהָל בֵּית־הַמִּדְרָשׁ וְאֵהָל הַצַּדִּיקִים וְהַכְּשָׁרִים אֶף־עַל־פִּי שְׁחֶם הַיּוֹם בּוֹעֵר, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְעַל־יְדֵי־זֶה: וַיִּרְא אֵלָיו ה' וְכו', וַיִּתֵּר מִזֶּה מִבְּאֵר אֶצְלִי בְּאֵרִיכּוֹת יוֹתֵר". וּבִיָּמֵים הַלָּלוּ בְּכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָי אוֹ מֵה שְׁאֵנִי שׁוֹמֵעַ מִמֶּךָ וְכִיּוֹצֵא בְּךָ, אֲנִי נֹזְכֵר בְּכָל פֶּעַם - וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל וְכו' כִּנְ"ל. וְאֶף־עַל־פִּי שֶׁהַכְּלִיּוֹן־עֵינִים קָשָׁה מְאֹד, אֶף־עַל־פִּי־כֵן צְרִיכִין לְהַחֲיוֹת אֶת עֵצְמוֹ וּלְחַזֵּק אֶת עֵצְמוֹ בְּשִׂמְחָה בְּכָל עֵת עַל־פִּי הַדְּרָכִים שֶׁהִזְהִירָנוּ אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, וּבִפְרָט שְׁבִתוֹךְ כִּךְ עוֹסְקִים קִצָּת בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וּמִצְוֹת, אֲשֶׁר הֵם חַיֵּינוּ וְשִׂמְחָתָנוּ. יִתֵּר מִזֶּה אֵי אֲפָשֶׁר לְהֶאֱרִיךְ, כִּי הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת־שְׁמַע שֶׁל שְׁחָרִית לֹאֵר בְּשִׂמְחָה - אֲשֶׁרֵינוּ, מֵה טוֹב וְכו', וְלִהְנִיחַ טְלִית וּתְפִלִּין וְכו'.

(10) מסכת מגילה דף ז:

אמר רבא מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד זלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי